

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH W PLACÓWCE RODZINNEJ PRZY UL. WARZELNICZEJ 23B W WARSZAWIE

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Placówki Rodzinnej przy ul. Warzelniczej 23b w Warszawie jest działanie dla dobra dziecka. Pracownicy placówki traktują dzieci z szacunkiem, uwzględniając wszystkie ich prawa oraz potrzeby. Pracownicy, wolontariusze, praktykanci zobowiązani są do realizacji wymienionych celów zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi placówki.

Stosując standardy ochrony małoletnich istotne jest uwzględnianie potrzeb dzieci niepełnosprawnych i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, procedury należy dostosowywać do wymagań i indywidualnej sytuacji każdego dziecka.

Objaśnienie terminów

1. Pracownikiem Placówki jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia oraz wolontariusze, praktykanci.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Wychowankiem jest każda osoba po ukończeniu 18 roku życia nadal mieszkająca w Placówce.
4. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji i stanowieniu o dziecku w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub postanowienia Sądu..
5. Zgoda opiekuna dziecka oznacza zgodę, co najmniej jednego z opiekunów dziecka. Gdy brak jest porozumienia między opiekunami dziecka, należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Krzywdzenie dziecka – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, a także zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie przez opiekunów.
7. Krzywdzeniem jest:
 - a. Przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
 - b. Przemoc psychiczna/emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i

oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.

c. Wykorzystywanie seksualne – to angażowanie dziecka (do 15 roku życia) w aktywność seksualną przez osobę dorosłą, nastolatka, dziecko. Sprawca ma przewagę wiekową, fizyczną lub intelektualną nad swoją ofiarą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm).

d. Zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

7. Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w sieci – to pracownicy Placówki, którzy sprawują nadzór nad korzystaniem z Internetu na terenie placówki przez dzieci oraz odpowiadają za bezpieczeństwo dzieci w Internecie.

8. Osobą odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest dyrektor Placówki.

9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;

1. Komunikacja

- Należy pamiętać o prostym przekazie, dostosowanym do potrzeb dziecka.
- Komunikować się z pełnym zaangażowaniem, być emocjonalnie obecną/ym i dostępną/ym “tu i teraz”.
- Staraj się zachowywać spokojny i ciepły ton głosu.
- Utrzymuj kontakt wzrokowy z dzieckiem.
- Upewnij dziecko, że jesteś zainteresowana/y tym, co ma do powiedzenia i że jest ono dla Ciebie ważne.
- Rozmawiając z dzieckiem zapewnij je o tym, że jesteś razem z nim, będziesz mu towarzyszyć i przechodzić wspólnie nawet przez trudne doświadczenia, szukać wspólnie rozwiązań i dawać wsparcie.
- Nie oceniaj dziecka i dołóż uważności, aby nie czuło się oceniane. Zamiast krytyki wybieraj opis sytuacji i zachowania.
- Bądź otwarta/y na kompromisy i negocjacje z dzieckiem.
- Zapewnij dziecko o tym, że może Ci zaufać i że może Ci powierzyć nawet trudne doświadczenia. Jednocześnie nigdy nie obiecuj dziecku, że dochowasz tajemnic i sekretów, jeśli będą się wiązały z zagrożeniem jego życia, zdrowia lub bezpieczeństwa - w takiej sytuacji będziesz musiał/a przekazać tę informację odpowiednim instytucjom, ale zapewnij dziecko, że wcześniej je o tym poinformujesz i nie będziesz działać za jego

plecami.

- Pamiętaj, aby podążać za prawdą i szukać przyczyn trudnych zachowań dziecka (jaka potrzeba stoi za zachowaniem?) zamiast koncentrować się na objawach.
- Staraj się unikać komunikatu “nie” i jak najczęściej zastępować go komunikatem “tak” lub szukać do tego okazji (np. zamiast mówić “nie możesz zjeść teraz lodów” powiedz “tak, możesz zjeść lody po kolacji”).
- Oddawaj głos dzieciom: “Co o tym myślisz?”, “Czemu tak uważasz?”, “Jak to widzisz?”.
- Mów dzieciom zawsze prawdę adekwatnie do ich wieku i możliwości poznawczych.
- Dotrzymuj słowa i obietnic, jeśli je składasz.
- Pamiętaj, że czasem najcenniejszą formą komunikacji z dzieckiem jest komunikacja przez zabawę i gry.

2. Postępowanie w przypadku zachowania trudnego/agresywnego u dziecka

- Daj jasny komunikat dotyczący granic innych dzieci i własnych granic.
- Nazwij emocje dziecka, pomóż mu zrozumieć, co się z nim dzieje.
- Uświadom sobie własne emocje, daj sobie czas na reakcję, nie reaguj impulsywnie.
- Staraj się mówić do dziecka spokojnie, zauważ jego potrzeby kryjące się za trudnym zachowaniem.
- W zachowaniach agresywnych towarzysz dziecku, zabezpiecz je oraz zabezpiecz inne dzieci. Nie zostawiaj dziecka samego, nie izoluj, bądź z nim.
- Jeśli sytuację uda się wyciszyć do stopnia, w którym dziecko jest gotowe się z Tobą komunikować, spytaj je, jak możesz mu pomóc. Jeśli potrzebuje utulenia – utul. Jeśli potrzebuje ukojenia - ukój. Zawsze potrzebuje akceptacji, więc akceptuj je jako człowieka niezależnie od jego zachowania.
- Zapewnij sobie sieć wsparcia w sytuacjach trudnych, miej do kogo zadzwonić i z kim się skonsultować, kiedy czujesz, że sytuacja może Cię przerosnąć.
- Pamiętaj, aby zawsze zadać sobie pytanie “dla kogo to zachowanie jest trudne i z jakiego powodu?”

3. Pierwszy dzień dziecka w domu: jak bezpiecznie przyjmować dzieci do rodziny?

- Wyjaśnij dziecku jego sytuację zgodnie z jego możliwościami poznawczymi i stopniem rozwoju: dlaczego tu jest, jak długo pozostanie, co się wydarzyło, czy będzie mieć kontakt z krewnymi.
- Nie bój się mówić “nie wiem”, jeśli nie znasz odpowiedzi na te pytania.
- Zapewnij dziecko, że jeśli poznasz odpowiedzi na jego pytania, niezwłocznie mu je przekażesz.
- Nigdy nie kłam, nawet w dobrej wierze.
- Przedstaw dziecku zasady obowiązujące w rodzinie i Waszym domu: pokaż dziecku jego pokój/przestrzeń; oprowadź po domu, przedstaw wszystkich domowników (w tym zwierzęta domowe), opowiedz o tym, jak żyjecie, co wspólnie robicie, jak wygląda

Wasza codzienność, i jakie są przestrzenie prywatne członków rodziny, a jakie są wspólne.

- Zauważ dziecko: zapewnij je, że może pytać, o co chce i zgłosić swoje potrzeby; że masz otwartość na wysłuchanie dziecka, widzisz je i dostrzegasz.
- Wyjaśnij zasady zwracania się do siebie (wiele dzieci nie wie, czy powinno mówić do Was “proszę pani/pana”, “ciociu/wujku”, “mamo/tato”, po imieniu) i upewnij dziecko, że może samo wybrać formę, w jakiej chce się do Was zwracać i na jaką macie gotowość.
- Pamiętaj o tym, że dziecko może czuć się wylęknione, przerażone, całkowicie samotne i prezentować postawę wroga. W jego życiu właśnie wydarzyła się rewolucja i trafiło do zupełnie obcych sobie ludzi.
- Zachowaj życzliwość, wyrozumiałość i szacunek.
- Obserwuj uważnie dziecko i jego zachowanie w początkach pobytu u Was.
- Wszystkie niepokojące zachowania, objawy czy ślady na ciele (w przypadku krzywdzenia) niezwłocznie opisz w notatkach raportowych i przekaz Koordynatorowi.

4. Zachowania niedopuszczalne ze strony opiekuna

- Nigdy nie stosuj żadnej formy przemocy wobec dziecka.
- Nie stosuj kar izolacyjnych (“karny język”, odsyłanie do pokoju, zamykanie dziecka w samotności).
- Nie przekraczaj granic kontaktu fizycznego: nie przytulaj, nie dotykaj, nie całuj jeśli dziecko mówi “nie” lub okazuje dyskomfort.
- Nie wolno Ci częstować dziecka alkoholem ani żadnymi substancjami psychoaktywnymi (innymi niż leki przepisane dziecku przez lekarza).
- Nie wolno Ci wprowadzać się w stan nietrzeźwości przy użyciu dowolnej substancji w obecności dziecka lub kiedy masz je pod opieką.
- Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem relacji o charakterze romantycznym ani seksualnym.
- Nigdy nie rozmawiaj na forum publicznym z osobami nieuprawnionymi o historii dziecka, wrażliwych szczegółach i krzywdzie, której doświadczyło.
- Uprzedź inne dzieci w rodzinie, że ta zasada obowiązuje wszystkich członków rodziny.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

- Bezpieczne relacje opierają się na wzajemnym szacunku, zaufaniu i otwartej komunikacji.
- Ważne jest, aby dzieci znały swoje prawa i umiały wyrażać swoje granice.
- Opiekunowie powinni dbać o to, by małoletni wzajemnie się szanowali i akceptowali.
- Opiekunowie powinni zachęcać małoletnich do rozwijania empatii, zrozumienia uczuć innych i udzielania wsparcia.
- Małoletni powinni uczyć się, jak bez agresji wyrazić swoje uczucia i potrzeby.

- Opiekunowie powinni reagować na każde zachowanie, które narusza zasady bezpieczeństwa i szacunku.
- Ważne jest, aby dzieci wiedziały, do kogo mogą się zwrócić o pomoc do opiekunów w razie niekomfortowej sytuacji.

Zachowania niedozwolone:

- Brak szacunku i akceptacji dla innych.
- Naruszanie granic osobistych.
- Agresja, zastraszanie, poniżanie, dyskryminacja.
- Wykorzystywanie władzy lub przewagi fizycznej.
- Ujawnianie informacji wrażliwych.
- Nękanie, cyberprzemoc.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;

1. Zapewnienie bezpieczeństwa

- Należy działać w sposób przemyślany i rozważny, aby nie narazić dziecka na dodatkowe traumy.
- W przypadku podejrzenia krzywdzenia najważniejszym priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa dziecka.
- Należy ocenić ryzyko dalszego krzywdzenia dziecka. W ocenie tej należy wziąć pod uwagę m.in. charakter krzywdzenia, jego częstotliwość, relację między dzieckiem a osobą podejrzaną o krzywdzenie oraz inne czynniki mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo dziecka.

2. Zgromadzenie informacji

- Należy zebrać jak najwięcej informacji o podejrzanym krzywdzeniu. Informacje te mogą pochodzić od dziecka, innych osób, które miały kontakt z dzieckiem, lub z dokumentacji.
- Ważne jest, aby informacje były rzetelne i obiektywne. Należy unikać formułowania ocen i wniosków, a skupić się na przedstawieniu faktów.
- Istotna jest współpraca z rodzicem lub opiekunem dziecka. Należy starać się uzyskać od niego jak najwięcej informacji na temat niepokojących nas sytuacji.
- W przypadku możliwości należy zabezpieczyć dowody mogące potwierdzić krzywdzenie dziecka, mogą to być zdjęcia, nagrania, SMS-y, e-maile, rysunki dziecka itp.

3. Powiadomienie odpowiednich służb

- W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, należy niezwłocznie powiadomić odpowiednie służby. (mogą to być: Policja: w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa lub Sąd rodzinny: w przypadku zaniedbania lub demoralizacji dziecka).

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego

- Dyrektor placówki jest osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego i zawiadamianie sądu opiekuńczego.

- Dyrektor placówki zgłasza osobiście w dowolnej jednostce policji w Polsce zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa. Może zrobić to dzwoniąc na numer alarmowy 112. Dyrektor zawiadamia również sąd rejonowy wydział rodzinny i nieletnich właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego i składa tam wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny.

- Dyrektor placówki zawiadamia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego także Koordynatora pieczy zastępczej.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów;

- Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w placówce podlegają przeglądowi co najmniej raz na dwa lata. Przegląd ma na celu dostosowanie ich do aktualnych potrzeb ochrony małoletnich.

- Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów i zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

- Dyrektor placówki jest osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów ochrony małoletnich. Może on upoważnić inną osobę do tego zadania.

- Osoba odpowiedzialna za przygotowanie personelu musi posiadać co najmniej 10-letnie doświadczenia w pracy z małoletnimi.

- Wykazać się znajomością zagadnień związanych rozpoznawaniem symptomów krzywdzenia małoletnich i procedurami interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia.

- Osoba odpowiedzialna za przygotowanie personelu organizuje szkolenia dla pracowników placówki niezwłocznie po każdej aktualizacji standardów ochrony małoletnich oraz dla każdego nowego pracownika placówki.

- Pracownicy zatrudnieni w placówce po szkoleniu podpisują oświadczenie potwierdzające zapoznanie się ze standardami ochrony małoletnich.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;

- Na życzenie rodziców/opiekunów prawnych standardy ochrony małoletnich mogą być udostępniane w formie papierowej. Placówka umożliwia także dostęp do tych dokumentów online.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;

- Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia jest dyrektor placówki.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

- Każdy zgłoszony incydent powinien być dokładnie udokumentowany. To obejmuje opis zdarzenia, podjęte działania podjęte, osoby zaangażowane oraz daty. Dokumentacja może być prowadzona w formie elektronicznej lub papierowej.

- Wszystkie dokumenty związane z incydentami powinny być przechowywane w sposób poufny. Dostęp do nich powinien być ograniczony tylko do osób odpowiedzialnych za ochronę małoletnich.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet i procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;

1. Nadzór nad małoletnimi w Internecie, aby zapobiec możliwym zagrożeniom
2. Zainstalowanie oprogramowania zabezpieczającego
3. Monitorowanie pobieranych plików
4. Konfiguracja ustawień prywatności i bezpieczeństwa
5. Rozmowy z dziećmi o zagrożeniach w Internecie
6. Określenie jasnych zasad korzystania z urządzeń
7. Kierowanie dzieci ku wartościowym treściom
8. Wsparcie w przypadku problemów
9. Uświadomienie dzieci, że raz wrzucone informacje do sieci mogą pozostać tam na zawsze.
10. Pouczenie dzieci o odpowiedzialności za wpisy online.
11. Przypominanie dzieciom, aby unikały podawania swoich danych.
12. Wskazanie małoletnim zagrożeń płynących z korzystania z mediów społecznościowych, takie jak hejt czy cyberprzemoc.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

1. Rozpoznanie sygnałów: Każdy pracownik, który dostrzega niepokojące sygnały wskazujące na krzywdzenie dziecka, powinien dokonać rozpoznania zgodnie ze swoją wiedzą
2. Sprawdzanie sygnałów: Pracownicy powinni współpracować i działać w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka.
3. Analiza zebranych informacji: Obejmuje diagnozę problemu krzywdzenia dziecka oraz określenie stopnia zagrożenia jego bezpieczeństwa.
4. Zaplanowanie i przeprowadzenie interwencji: Interwencja powinna adekwatna i uwzględniać dobro dziecka, należy zaangażować instytucje i organizacje mogące wspierać dziecko i zapewniające monitorowanie sytuacji.
5. Dokumentowanie działań: Wszystkie działania podejmowane na rzecz dziecka powinny być dokumentowane.

Wersja skrócona dla dzieci

ZASADY W NASZEJ RODZINIE

Standardach ochrony małoletnich przed przemocą to takie zasady, które pomagają wszystkim dorosłym dbać o to, żebyście czuli się bezpiecznie i szczęśliwie

ZAWSZE

1. Pomagamy sobie
2. Wspieramy się
3. Mówimy do siebie z szacunkiem i kłócimy się z szacunkiem
4. Mamy prawo mówić "nie" rodzeństwu, rodzicom i innym osobom
5. Szanujemy cudzą własność
6. Szanujemy cudze zdanie, nawet jeśli sami mamy zupełnie inne
7. Wyjaśniamy sobie trudne sprawy
8. Mamy prawo powiedzieć o każdej niepokojącej nas sytuacji lub zdarzeniu naszym opiekunom (np. mamie, tacie, dziadkom) lub zwrócić się o pomoc do innych dorosłych, którym ufamy (np. nauczycielce w szkole, cioci, wujkowi).

NIGDY

1. Nie bijemy się i nie używamy wobec siebie przemocy
2. Nie wyśmiewamy się
3. Nie przezywamy się i nie krzywdzimy się słowami
4. Nie wytykamy sobie błędów, jeśli je naprawiliśmy
5. Nie straszymy się
6. Nie prowokujemy się specjalnie i nie robimy do siebie głupich min

Nasi opiekunowie powinni zawsze

1. Szanować nas
2. Dbać o nas
3. Dbać o nasze zdrowie i chodzić z nami do lekarzy
4. Karmić nas
5. Spędzać z nami czas
6. Zaspokajać nasze potrzeby

Naszym opiekunom nie wolno

1. Bić nas
2. Krzyczeć na nas
3. Przeklinać w rozmowie z nami
4. Naruszać naszej prywatności i intymności

Pamiętajcie!

- Jesteście ważni i macie prawo czuć się bezpiecznie.
- Nikt nie ma prawa krzywdzić Was ani Waszych kolegów i koleżanek.
- Możecie zawsze powiedzieć o wszystkim zaufanemu dorosłemu.